

ከግጭቱ በስተጀርባ ያሉት ኮንትራባንዲስቶች

ኮከብ 11-08-17

በአሮሚያና በሱማሌ ክልሎች አዋሳኝ አካባቢዎች ተፈጥሮ በነበረው ግጭት ሳቢያ ለተፈናቀሉ ወገኖች የሚደረገው ድጋፍም ሆነ የህዝቦች የመረዳዳት ባህል ተጠናክሮ እንደቀጠለ ነው። በተለይም ሰላምን በመጠበቅ፣ ግጭቶችን በመፍታት፣ ተፈናቃዮችን በመርዳት፣ ድርቅን በመቋቋምና ልማትን በማፋጠን በኩል መላው ህዝብ የየድርሻውን እየተወጣ ይገኛል።

በአሮሚያና በሱማሌ አዋሳኝ አካባቢዎች ተፈጥሮ በነበረው ግጭት ሳቢያ የተፈጠረውን አለመረጋጋት ወደ ቀድሞው ሰላማዊ ሁኔታ ለመመለስና በግጭቱ የተፈናቀሉ ወገኖችን በዘለቄታው መልሶ ለማቋቋም ልዩ ልዩ ጥረቶች እየተካሄዱ ሲሆን፤ ሰሞኑን ሦስት ክልሎች የ30 ሚሊዮን ብር ድጋፍ ማድረጋቸውም የጥረቱ አንደኛው ማሳያ ነው።

የኢትዮጵያ ሕዝቦች ከጥንት ጀምሮ በክፉም ይሁን በደጉ ጊዜ ጠንካራ የሕዝብ ለሕዝብ ትስስር እንዳላቸው የሚያመለክቱት እነዚህ የድጋፍ አይነቶች፤ ኢትዮጵያውያን ከአብዝሃነታቸው አኳያ ያዳበሯቸው የመከባበር፣ በሰላም የመኖርና የመቻቻል፣ የመረዳዳትና የመደጋገፍ እሴቶቻቸውም አሁንም ሆነ ወደፊት አብሯቸው የሚኖር መሆኑን የሚያጠይቁ ናቸው። ክልሎቹ ያደረጉት ድጋፍ ከቆሳዊ ጠቀሜታው በላይ የሚያሳየው ቁም ነገርም ይህንኑ ነው። ድጋፉ በኢትዮጵያ ሕዝቦች መካከል የማይበጠስ ትስስርና መረዳዳት እንዳለ ያንጸባርቃል። ድጋፉ ኢትዮጵያውያን በልዩነታቸው ውስጥ የደመቀ አንድነት ፈጥረው የጋራ የኢኮኖሚና የፖለቲካ ማህበረሰብ ለመገንባት ያላቸውን ቁርጠኝነት አመላካች ነው።

ሰሞኑን የትግራይ፣ የአማራና የደቡብ ብሄር፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ክልሎች የ30 ሚሊዮን ብር ድጋፍ ሲያበረክቱ፤ በተመሳሳይ የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ቀደም ሲል የ20 ሚሊዮን ብር ድጋፍ ማድረጉንም ከብሄራዊ የአደጋና ስጋት ስራ አመራር ኮሚሽን የተገኘው መረጃ ያመለክታል። የግጭቱ አጎራባች ክልሎች የሆኑት የሃረሪ ክልልና የድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር ተፈናቃዮችን በመደገፍ ረገድ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደረጉ ሲሆን ግጭቶቹ ተከስተውባቸው በነበሩ አንዳንድ አካባቢዎችም ተመሳሳይ የህዝብ ለህዝብ ድጋፍ ተስተውሏል። ይህ ደግሞ በእርግጥም የኢትዮጵያ ሕዝቦች ከጥንት ጀምሮ በክፉም ይሁን በደጉ ጊዜ ጠንካራ የሕዝብ ለሕዝብ ትስስር ያላቸው መሆኑን የሚያጠይቅ ነው። ይህ የሆነው የኢትዮጵያ ሕዝቦች ከታሪካቸው የወረሰት አብሮነታቸው አሁን ድረስ ስለዘለቀም ነው። ይልቁንም ይህ እየሆነ ያለው የጋራ ጥቅማቸው በዘለቄታው ሊረጋገጥ የሚችለው በመፈቃቀድ አንድነታቸውን አጠናክረው ሲጓዙ መሆኑን ከልብ ተቀብለው፣ እየሄዱበት ባለው ትክክለኛና አዋጭ መንገድም ጭምር ነው።

እየተደረገ ያለው ድጋፍ በአንድ በኩል በኢትዮጵያ ሕዝቦች መካከል ምን ያህል የማይበጠስ ትስስርና መረዳዳት እንዳለ የሚያሳይ ሲሆን፣ በሌላ በኩል መላ ኢትዮጵያውያን በልዩነታቸው ውስጥ የደመቀ አንድነት ፈጥረው የጋራ የኢኮኖሚና የፖለቲካ ማህበረሰብ ለመገንባት ያላቸውን ቁርጠኝነት ነው። ከሁሉ በላይ ግን ከግጭቱ በስተጀርባ ያለው ድንበር ሳይሆን የኮንትራባንዲስቶች ሴራ መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው።

ድህነትን ታሪክ ለማድረግና በሂደትም አገራችን ኢትዮጵያን ወደ ስልጣኔ ማማ ከፍ ለማድረግ እንደምንችል በእርግጠኝነት እንድንናገር የሚያደርገንም በፌዴራላዊው ስርዓታችን አማካኝነት በአዲስ መልክ እንዲቃኝ የተደረገው ይኸው የሕዝቦች ትስስር ይበልጥ ተጠናክሮ መቀጠሉ ነው። ህዝቦች በአካባቢዊና በጋራ ጉዳዮች ላይ የመወሰን ስልጣን እንዲኖራቸው፤

የመሪነትና የፈፃሚነት ሚና እንዲጫወቱ ያስቻለው የፌዴራል ሥርዓታችን እያስመዘገባቸው ካሉ እያንዳንዱ የሰላም፣ የልማትና የብልጽግና ስኬቶች ጀርባ የኢትዮጵያ ሕዝቦችን ማሰለፍ የቻለ ነው። የአገራዊ ስኬቶቻችን ሁሉ ምንጭ ፌዴራላዊው ስርዓታችን ነው፤ ወይም ደግሞ የፌዴራላዊው ስርዓት ባለቤትም ሆነ ጠባቂው ሕዝቡ ነው የሚባለውም በዚህ ምክንያት ነው።

እንደስኬቶቹ ሁሉ ችግሮች ሲጋጥሙም የሚፈቱት በመላው ህዝብ ተሳትፎ እንደሆነ ያለፍንበት ሂደት አስተምሮናል። ኢትዮጵያውያን የበርካታ ድሎች ባለቤት የሆኑት በየወቅቱ ያጋጠሟቸውን ፈተናዎች ሁሉ በጋራ እየፈቱ በመጓዛቸው እንጂ መንገዳቸው ሁሉ የተቃና ሆኖላቸው አለመሆኑ እሙን ነው። አሁን ባለንበት ወቅትም ቢሆን ያጋጠሙንን እንቅፋቶች በዘለቄታው መፍታት የምንችለው በሕዝቦች የጋራ ርብርብ ብቻ ነው።

ስለሆነም ከላይ የተመለከቱት ጥረቶች እንደተጠበቁ ሆነው በግጭቱ ሳቢያ በህዝቡ መካከል ምንም ቁርሾ እንዳይቀር፣ የነበረው ሰላምና አብሮነት እንደገና እንዲቀጥልና የተፈናቀሉ ወገኖች ወደ መኖሪያቸው እንዲመለሱ ማድረግ የወቅቱ ወሳኝ ጥያቄ ነው።

ከሁለቱም ክልሎች የተፈናቀሉ በሺዎች ለሚቆጠሩ ዜጎች በጊዜያዊነት እየተደረገ የሚገኘው ድጋፍ ከላይ በተመለከተው መልኩ የሚያበረታታ ነው። አሁን የሚቀረው ለተጎዱት ንብረታቸው የሚመለስበትና ለወደመጣቸው ደግሞ ካሳ የሚያገኙበት እንዲሁም ወደቀዳሳቸው ተመልሰው ኑሯቸውን የሚጀምሩበትን ሁኔታ ማመቻቸት ብቻ ነው። በአሁኑ ጊዜ በግጭቱ ምክንያት የተፈናቀሉ ዜጎች ያሉበት ሁኔታ በጣም አሳዛኝ እንደሆነ እያየን እና እየሰማን ነው። ይልቁንም ጉዳቱ የኢትዮጵያ ሕዝብ የሰላም ዋጋው ምን ያህል ውድ እንደሆነ የተረዳበት እንደሚሆን መገመት አይከብድም።

በሁለቱ ወንድማማች ህዝቦች መካከል የተፈጠረው ግጭት ዳግም እንዳይከሰት ሀገር ሽማግሌዎችና ሌሎች የህብረተሰብ ክፍሎች የጀመሩትን ስራ ማጠናከር ይኖርባቸዋል። በሁለቱ ክልሎች አንዳንድ አዋሳኝ አካባቢዎች ተከሰቶ ለነበረው ግጭት ዘላቂ መፍትሔ ለመስጠት የፌዴራል መንግሥት የተለያዩ የምክክር መድረኮችን በማዘጋጀት በትኩረት እየሰራ መሆኑም ይታወቃል።

ዋነኛው መፍትሄ የአካባቢው ሰላም ቀድሞ ወደነበረበት ለመመለስ የሀገር ሽማግሌዎችና የሃይማኖት አባቶች ከክልሎቹ መንግስታት ጋር እያከናወኑት ያለውን ተግባር ማጠናከር እና ተፈናቃዮቹን ወደነበሩበት ቀዬ መመለስ ነው። ግጭቱን ተከትሎ የተፈናቀሉ ወገኖችን ለማቋቋምና ዘላቂ የሆነ መፍትሄ ማምጣትን አልመው በተዘጋጁ አብዛኞቹ መድረኮች ላይ እንደተገለጸው አሮሞዎች የሶማሌ ሕዝብ እንዳላፈናቀላቸው፤ አንዳንዶቹ በተለያዩ አካላት ተገፍተው፤ ሌሎቹ ደግሞ በአመራሩና በፀጥታ አካሉ ላይ እምነት ስላልነበራቸው ከሶማሌ ክልል ተፈናቅለዋል። በክልሎቹ አዋሳኝ ቦታዎች ላይ በተፈጠረው ግጭት ሳቢያ የሰው ህይወት ለመጥፋቱ፣ ንብረት ለመውደሙና በርካቶች ከቀያቸው ለመፈናቀላቸው ዋነኛው ምክንያት የኮንትሮባንዲስቶች ሴራ መሆኑ ተረጋግጧልና ኮንትሮባንዲስቱን በማስወገድ ነዋሪዎቹን ወደነበሩበት ቀዬ መመለስ ይገባል።

ከግጭቱ በስተጀርባ ያሉት ኮንትሮባንዲስቶች ስለመሆናቸው ማጠየቂያው ድርጊቱ ከሁለቱ ህዝቦች ባህል ያፈነገጠ እንግዳ ተግባር ሆኖ መገኘቱ ነው። የሁለቱ ክልሎች ህዝቦች አንዱ ካንዱ ውጭ መኖር የማይችል የአብሮነትና የጠበቀ የጋራ ኑሮ እንዳላቸው የታሪክ ድርሳናትን ጨምሮ የሀገር ሽማግሌዎችና በሁለቱም ክልሎች የሚገኙ የሃይማኖት አባቶች አረጋግጠዋል። ስለሆነም ግጭቱ ከህብረተሰቡ የቆየ አኗኗር ዘይቤ አኳያና ቀደም ሲል ከሚከሰቱ መጠነኛ ግጭቶች የተለየ ሌላ ጥቅም ፈላጊ አካል ተሳትፎ መኖሩን ያሳያል። የአሮሞና ሶማሌ ህዝብ ለረዥም አመታት አብሮ ሲኖር፣ አብሮ ሲበላ ሲጠጣ የቆየ ህዝብ ነው።

ሊቆራረጥ ሊለያይ አይችልም። በመሆኑም መላው ሕዝብ ሰላሙን በመጠበቅ፣ ግጭቶችን በመፍታት፣ ተፈናቃዮችን በመርዳት፣ ድርቅን በመቋቋም፣ ልማትን በማፋጠን እና በመሳሰሉት አገራዊ ጉዳዮች ላይ እየተጫወተው ያለውን ሚና ተፈናቃዮቹን ወደነበሩበት ቀዬ በመመለስ ረገድም አጠናክሮ ሊቀጥል ይገባዋል።